

Rijnland Circulair 2050

Trendsignalering tot concrete stappen

Esther Verhoeven en Fonz Dekkers

14-07-2021

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Wie zijn wij?

- Fonz Dekkers – programma manager energietransitie (chemicus) – Fons.Dekkers@rijnland.net
- Esther Verhoeven – strategisch adviseur duurzaamheid en innovatie (bedrijfskundige) Esther.Verhoeven@Rijnland.net

Hoogheemraadschap Rijnland tussen Amsterdam en Den Haag

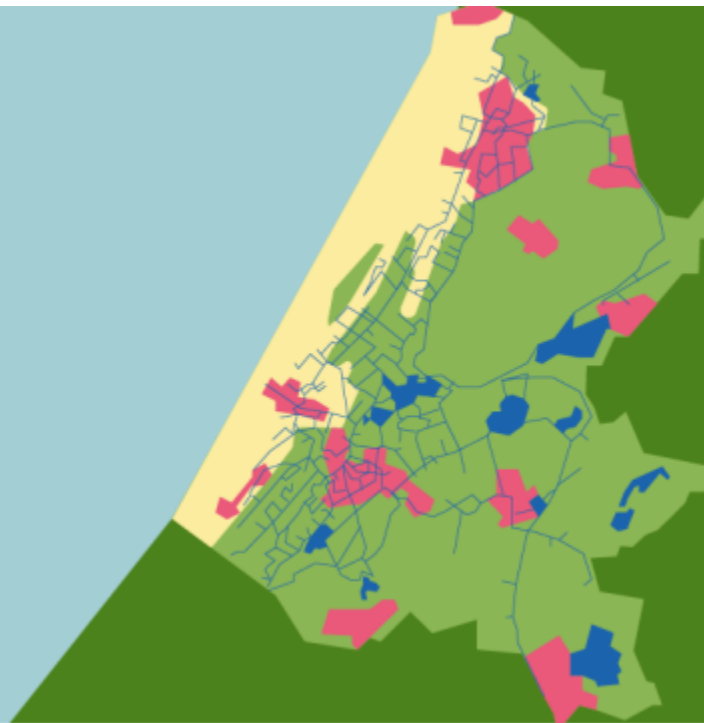
1,3 miljoen inwoners

35.000 bedrijven

2 provincies

31 gemeenten

+ € 200 miljoen begroting

Kerntaken Rijnland

Voorkomen van
watertekorten

Verbeteren van
waterkwaliteit

Voorkomen van
wateroverlast

Zuiveren van
afvalwater

Concreet: waar kun je aan denken bij circulair waterschap?

Transitiepad

Fase 1 – Vorige collegeperiode – aandacht voor thema duurzaamheid

Fase 2 – Ophalen en inspireren – Waterbedrijven van de Toekomst

Fase 3 – Nieuw coalitie akkoord – Rijnland in transitie

Fase 4 – Onderzoeken – Nulmeting en impact analyse

Fase 5 – Richting geven door bestuur – Open dialoog. Bepalen doelen (besluit)

Fase 5 – Nadere uitwerking maatregelenpakket – Verschillende transitiepaden

(Inter)nationale afspraken

- 2015 Sustainable Development Goals
- 2015 EU pakket circulaire economie (meer recycling en hergebruik)
- 2015 Klimaatverdrag van Parijs
- 2016 Rijk Nederland circulair in 2050
- 2030 50% minder primaire grondstoffen
  - 2050 circulaire economie
- 2019 Klimaatakkoord
- 2030 CO2 uitstoot met 49 % verlaagd
  - 2050 klimaatneutraal

Transitiepad

Fase 1 – Vorige collegeperiode – aandacht voor thema duurzaamheid

Fase 2 – Ophalen en inspireren – Waterbedrijven van de Toekomst

Fase 3 – Nieuw coalitie akkoord – Rijnland in transitie

Fase 4 – Onderzoeken – Nulmeting en impact analyse

Fase 5 – Richting geven door bestuur – Open dialoog. Bepalen doelen (besluit)

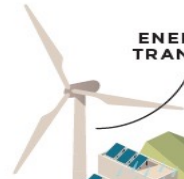
Fase 5 – Nadere uitwerking maatregelenpakket – Verschillende transitiepaden

TRENDS & ONTWIKKELINGEN

EXTREMER KLIMAAT

ENERGIE-TRANSITIE

VERSTEDELIJING

SMART CITIES/
INDUSTRIE 4.0

DIGITALE TRANSFORMATIE

ZEESPIEGELSTIJGING

BODEMDALING

WAARDE VAN WATER

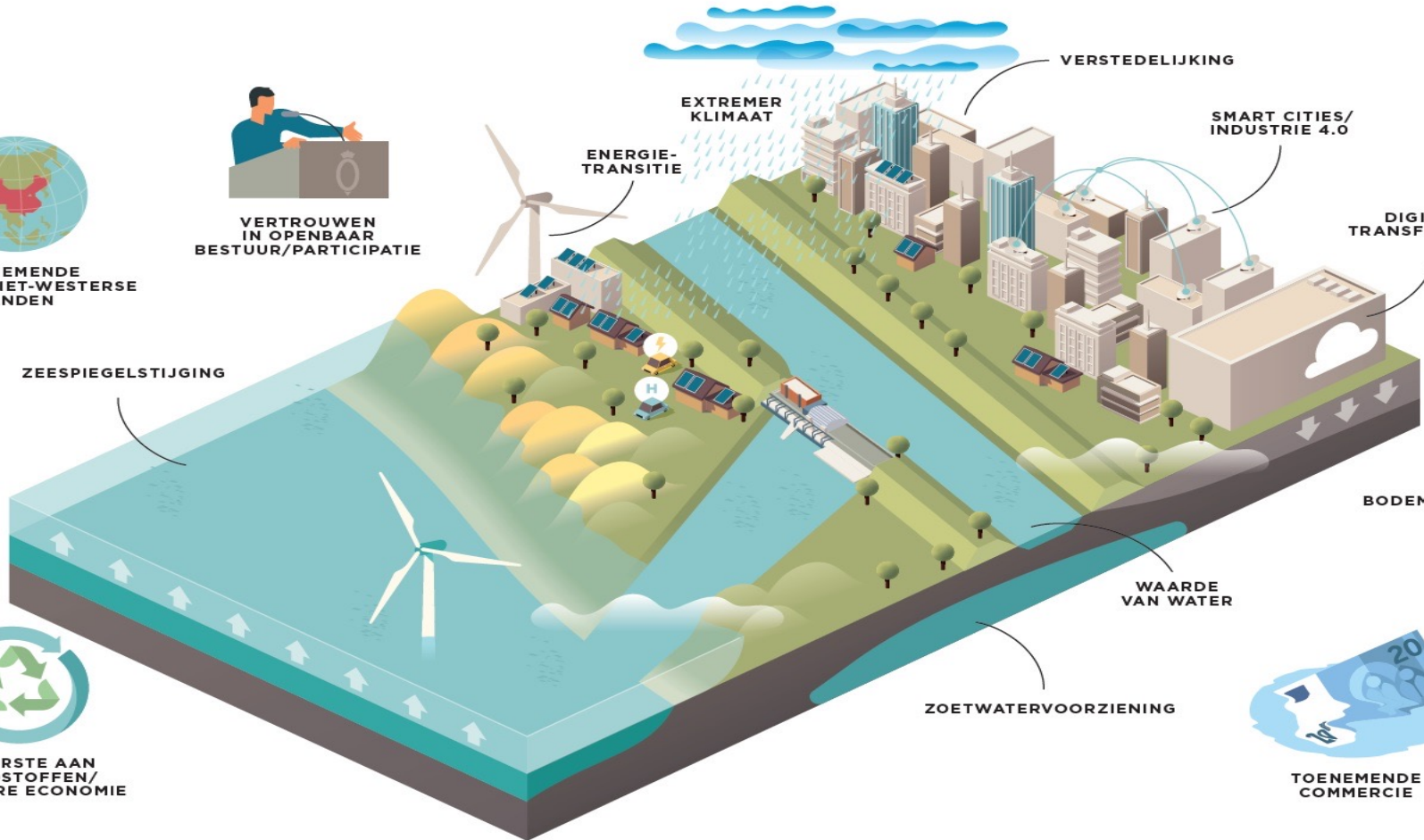
ZOETWATERVOORZIENING

SCHAARSTE AAN GRONDSTOFFEN/
CIRCULAIRE ECONOMIE

TOENEMENDE COMMERCIE

Transitiepad

Fase 1 – Vorige collegeperiode – aandacht voor thema duurzaamheid

Fase 2 – Ophalen en inspireren – Waterbedrijven van de Toekomst

Fase 3 – Nieuw coalitie akkoord – Rijnland in transitie

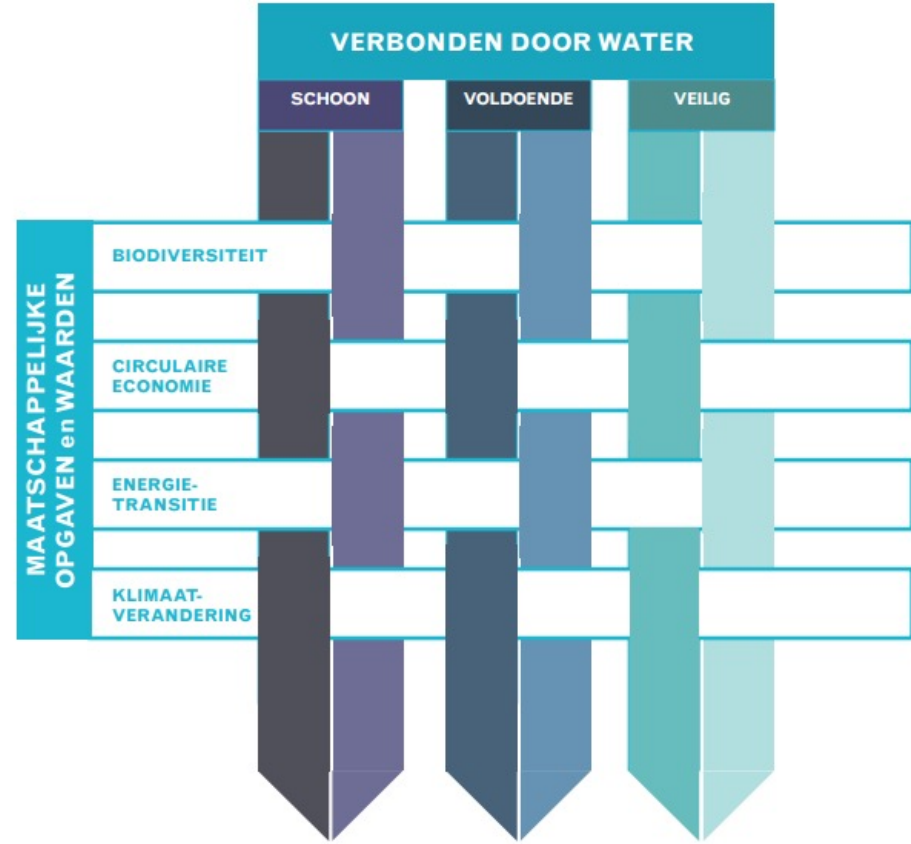
Fase 4 – Onderzoeken – Nulmeting en impact analyse

Fase 5 – Richting geven door bestuur – Open dialoog. Bepalen doelen (besluit)

Fase 5 – Nadere uitwerking maatregelenpakket – Verschillende transitiepaden

Rijnland in transitie

- Biodiversiteit, Energie en Klimaat zijn al lopende transitie's
- Daadwerkelijke vertaling van de duurzame doelen naar de reguliere bedrijfsvoering is nog uitdaging
- Circulair (lange-termijn) denken en werken als positieve katalysator voor transitie's

Transitiepad

Fase 1 – Vorige collegeperiode – aandacht voor thema duurzaamheid

Fase 2 – Ophalen en inspireren – Waterbedrijven van de Toekomst

Fase 3 – Nieuw coalitie akkoord – Rijnland in transitie

Fase 4 – Onderzoeken – Nulmeting en impact analyse

Fase 5 – Richting geven door bestuur – Open dialoog. Bepalen doelen (besluit)

Fase 5 – Nadere uitwerking maatregelenpakket – Verschillende transitiepaden

Resultaten

Emissies vanuit het zuiveringsproces

136.000 ton CO₂-eq

Emissies vanuit oppervlaktewater

86.000 ton CO₂-eq

Emissies vanuit
energieverbruik
8.000 ton CO₂-eq

- Emissies ingebed in materiaalgebruik assets: 5.500 ton CO₂-eq
- Emissies ingebed in grondstofverbruik: 2.600 ton CO₂-eq

Transitiepad

Fase 1 – Vorige collegeperiode – aandacht voor thema duurzaamheid

Fase 2 – Ophalen en inspireren – Waterbedrijven van de Toekomst

Fase 3 – Nieuw coalitie akkoord – Rijnland in transitie

Fase 4 – Onderzoeken – Nulmeting en impact analyse

Fase 5 – Richting geven door bestuur – Open dialoog. Bepalen doelen (besluit)

Fase 5 – Nadere uitwerking maatregelenpakket – Verschillende transitiepaden

Rijnland is klimaat positief

- 100% hernieuwbaar
- 100% emissievrij
- 100% afvalvrij

Transitiepad

Fase 1 – Vorige collegeperiode – aandacht voor thema duurzaamheid

Fase 2 – Ophalen en inspireren – Waterbedrijven van de Toekomst

Fase 3 – Nieuw coalitie akkoord – Rijnland in transitie

Fase 4 – Onderzoeken – Nulmeting en impact analyse

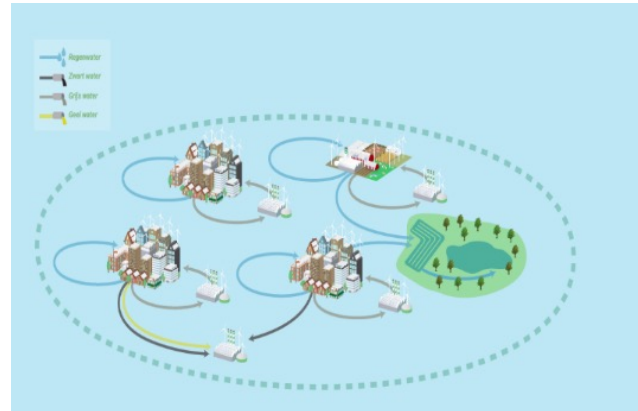
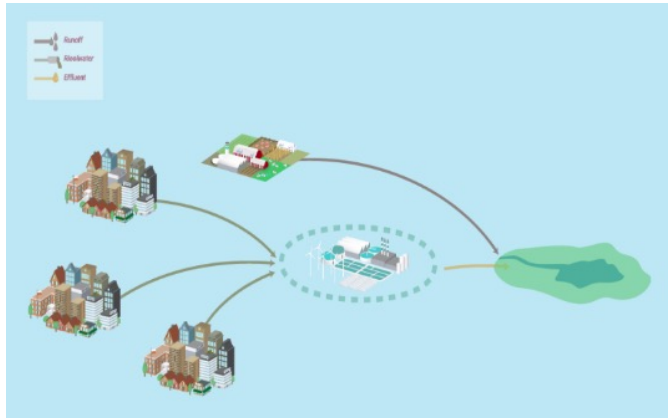
Fase 5 – Richting geven door bestuur – Open dialoog. Bepalen doelen (besluit)

Fase 5 – Nadere uitwerking maatregelenpakket – Verschillende transitiepaden

Transitiepaden mogelijk langs 3 lijnen

Resultaat bestuurlijk traject

- Bewustwording
  - Circulariteit is een middel, niet het doel
  - Voorkomen van lock-in effect
  - Circulariteit is ook een omslag in denken
- Vaststelling definitie en doelen Rijnland Circulair
- Akkoord voorbereidingsfase om te komen tot plan van aanpak

Ervaringen

- Geen big bang maar **een ketting van kleine en grote acties.**
- Positieve energie zoeken door **samenwerkingen** (glas is altijd halfvol EN halfleeg).
- **Discussie en verwarring hoort bij transitie.** Eén stap achteruit om er twee vooruit te zetten. Er zijn bijvoorbeeld verschillende snelheden in de maatschappelijke transitie, dat zorgt voor verwarring, maar dat hoort erbij.
- Alle maatschappelijke opgaven zijn middelen naar een duurzame toekomst toe. Wel thematisch aangevlogen maar in de praktijk verweven. **Bouw flexibiliteit in, in je denken en doen.**
- Memo's, bestuurlijke notities, open dialogen, feitelijkheden, inspirerende sprekers, beeldende stofstromen: kies meerdere communicatiestijlen. **(Balanceer tussen emotie en feiten)**

Vragen?

